Archwilio Cymru
Audit Wales

Amcangyfrif o Incwm a Threuliau Archwilio Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2027

Hydref 2025

Wedi'i baratoi ar y cyd a'i osod gerbron y Senedd dan Adran 20(1) Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013

Ian Rees
Cadeirydd Archwilio Cymru

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru

Audit Wales
1 Capital Quarter
Tyndall Street
Cardiff, CF10 4BZ

Ar gyfer pob blwyddyn ariannol, mae Adran 20 Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru fynd ati ar y cyd i baratoi amcangyfrif o incwm a threuliau Swyddfa Archwilio Cymru a gosod yr amcangyfrif hwnnw gerbron y Senedd o leiaf bum mis cyn dechrau'r flwyddyn ariannol y mae'n ymwneud â hi.

Yn unol ag Adran 20 y Ddeddf, rhaid i bob amcangyfrif gwmpasu (ymhlith pethau eraill) yr adnoddau y mae ar yr Archwilydd Cyffredinol eu hangen i arfer ei swyddogaethau statudol.

Gall Pwyllgor Cyllid y Senedd wneud unrhyw addasiadau i'r amcangyfrif sy'n briodol yn ei dyb ef, ond ni ellir gwneud unrhyw addasiad oni bai:

- Yr ymgynghorwyd â'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru; a
- bod unrhyw sylwadau a wnaed gan y naill neu'r llall wedi cael eu cymryd i ystyriaeth.

Bob blwyddyn rhaid i Weinidogion Cymru gyflwyno cynnig yn y Senedd dan Adran 125 Deddf Llywodraeth Cymru 2006 sy'n cynnwys awdurdodi'r adnoddau sydd i'w defnyddio (gan gynnwys adnoddau cronnus) a thaliadau sydd i'w gwneud i Swyddfa Archwilio Cymru. Mae'r Amcangyfrif hwn yn nodi'r symiau sydd i'w cynnwys mewn perthynas â Swyddfa Archwilio Cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Rhagair 4

Cyllideb 2026-27 6

Cwmpas Cyllideb 2026-27 8

4 Rhagair

Mae Archwilio Cymru'n bodoli i roi hyder i'r Senedd a phobl Cymru mewn sector cyhoeddus sy'n perfformio'n uchel ac sy'n atebol. Mae'n darparu tryloywder ac atebolrwydd i drethdalwyr a'u cynrychiolwyr etholedig. Mae'n darparu gwybodaeth ariannol gywir a dibynadwy i gyrff cyhoeddus y gallant ei defnyddio i gynllunio a rheoli eu gwasanaethau a'u cyllid yn effeithiol.

Mae ein gwaith gwerth am arian yn hanfodol i atebolrwydd seneddol cadarn trwy Bwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus, Pwyllgor Cyllid a Phwyllgorau eraill y Senedd. Rydym yn archwilio cyfrifon a threfniadau llywodraethu dros 850 o gyrff cyhoeddus ledled Cymru, gan ddarparu'r prif ddull sicrwydd ynghylch sut y mae arian cyhoeddus yng Nghymru'n cael ei reoli, o Lywodraeth Cymru ei hun i'r cyngor cymuned lleiaf, trwy bron pob maes y darperir gwasanaethau cyhoeddus ynddo.

Mae archwilio cyhoeddus yn sicrhau bod y Senedd, cyrff cyhoeddus a'r cyhoedd yn cael asesiad annibynnol o ddefnyddio a rheoli arian cyhoeddus a rhybudd cynnar ynghylch problemau. Pan fo ansawdd neu amseroldeb archwilio'n lleihau, mae'r risgiau o wastraff, twyll, a chamreoli'n cynyddu.

Fe wnaeth Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg nodi'r heriau i wariant y sector cyhoeddus yng Nghymru yn ei lythyr dyddiedig 11 Gorffennaf 2025 – gan nodi'r setliad adnoddau 3 blynedd i Lywodraeth Cymru am y 3 blynedd nesaf a'r pwysau sylweddol a chynyddol ar gostau darparu gwasanaethau cyhoeddus allweddol.

Rydym yn cydnabod y pwysau hyn ar gyllid cyhoeddus. Yn wir, y pwysau hyn sy'n gwneud gwaith Archwilio Cymru'n fwy hanfodol byth. Nid yw'r angen am werth am arian am bob punt o wariant cyhoeddus, ac am asesiad amserol, dibynadwy o'r sefyllfa o ran rheoli ariannol a llywodraethu yn sector cyhoeddus Cymru, erioed wedi bod yn fwy. Cyfrifoldeb yr Archwilydd Cyffredinol a Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru yw ei gwneud yn glir i'r Senedd beth y mae ei angen i ddarparu hynny trwy swyddfa archwilio cyhoeddus gref, gynaliadwy, annibynnol. Heb swyddfa o'r fath, mae'r risg o fethu â defnyddio'r adnoddau prin hynny yn y ffordd orau posibl yn cynyddu'n fawr. Ac mae'r costau i bwrs y wlad sy'n codi'n gyflym o ganlyniad i'r gwendidau'n uwch o lawer na chost cynnal cyfundrefn archwilio cyhoeddus o ansawdd da y darperir adnoddau priodol ar ei chyfer. Nid yw cyfanswm cost darparu sicrwydd a mewnwelediad annibynnol Archwilio Cymru rhyw lawer yn fwy nag 1 geiniog am bob £10 a gaiff ei wario ar wasanaethau cyhoeddus datganoledig yng Nghymru.

Mae adroddiad diweddar gan yr Audit Reform Lab yn trafod methiant archwilio cyhoeddus yn Lloegr a'r costau sylweddol sy'n gysylltiedig â hyn. Mae'r adroddiad yn dangos bod archwilio cyhoeddus yng Nghymru mewn sefyllfa well a mwy cost-effeithiol o lawer.

Gan ystyried hyn i gyd, mae ein Hamcangyfrif yn darparu ar gyfer cynnydd yn ein galwad sylfaenol ar Gronfa Gyfunol Cymru yn nhermau adnoddau o 3.5%. Darperir ar gyfer cynnydd cyfartalog yng nghyfraddau ein ffioedd o 5.3% yn y Cynllun Ffioedd drafft sydd wedi'i atodi wrth yr Amcangyfrif.

Mae ein Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon ar gyfer 2024-25 yn nodi ein hanes o gyflawni ar gyfer y flwyddyn ariannol ddiwethaf. Ym mis Ebrill eleni fe wnaethom osod ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2025-26 gerbron y Senedd. Mae'r Amcangyfrif hwn yn sicrhau cyllid ar gyfer ein blaenoriaethau i'r dyfodol ar gyfer 2026-27 ac yn cynnwys gofynion cyllid dangosol ac ystyriaethau ar gyfer blynyddoedd yn y dyfodol. Bydd ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2026-27 yn cael ei osod gerbron y Senedd erbyn 31 Mawrth 2026.

Edrychwn ymlaen at drafod ein Hamcangyfrif gyda'r Pwyllgor Cyllid maes o law.

Ian Rees
Cadeirydd, Archwilio Cymru

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru

Cyllideb 2026-27

Caiff ein cyllideb ar gyfer 2026-27 ei nodi isod ac mae'n darparu ar gyfer:

- Archwilio cyfrifon dros 850 o gyrff a archwilir yr ydym yn codi ffioedd am ei wneud yn unol â darpariaethau Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.
- Ein gwaith archwilio perfformiad mewn Llywodraeth Leol a chyrff Iechyd yr ydym yn codi ffioedd am ei wneud fel uchod.
- Archwiliadau ac Astudiaethau Gwerth am Arian Cenedlaethol ac Astudiaethau Llywodraeth Leol.
- Gwaith i archwilio themâu sy'n codi o'n gwaith cyfrifon.
- Cymorth ar gyfer ein hymateb i faterion a ddygwyd i'n sylw gan aelodau'r cyhoedd a'u cynrychiolwyr etholedig.
- Ein rhaglen hyfforddiant ariannol Cymru Gyfan.
- Cyfranogiad yn y Fenter Twyll Genedlaethol, a'n Cyfnewidfa Arfer Da.

	2025-26			2026-27		
	Cyllideb 2025-26 £'000	Pwysau/ Chwyddiant £'000	Symudiadau yn y gyllideb £'000	Buddsoddiad £'000	Effeithlonrwydd/ Gostyngiadau £'000	Cyllideb 2026-27 £'000
Costau staff	24,069	1,301	150	-	(700)	24,820
Costau heblaw staff(arian parod)	3,751	13	(150)	150	(432)	3,332
Y Fenter Twyll Genedlaethol	95	130	-	-	-	225
Cyfalaf (arian parod)	280	-	-	-	(100)	180
Cyfanswm Gwariant(arian parod)	28,195	1,444	-	150	(1,232)	28,557
Incwm o Ffioedd Archwilio	(18,610)				119	(18,491)
Gwariant Net(arian parod)	9,585	1,444	-	150	(1,113)	10,066
Dibrisiant a llog	408	3	-	-	-	411
Cyfalaf IFRS16	187	-	-	-	(187)	-
Cyfanswm Adnoddau	10,180	1,447	-	150	(1,300)	10,477
Dibrisiant a llog	(408)	(3)	-	-	-	(411)
Cyfalaf IFRS16	(187)	-	-	-	187	-
Symudiadau mewn cyfalaf gweithio	40	-	-	-	(40)	-
Gofyniad arian parod o Gronfa Gyfunol Cymru	9,625	1,444	-	150	(1,153)	10,066

Mae'r wybodaeth ategol ar gyfer ein Hamcangyfrif 2026-27 yn darparu rhagor o fanylion ar bob un o'r meysydd hyn.

Cwmpas Cyllideb 2026-27

Amcangyfrif o ofynion cyllidebol Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2027

1 O dan Adran 125 Deddf Llywodraeth Cymru 2006, rhaid i Weinidogion gyflwyno Cynnig Cyllideb yn y Senedd i awdurdodi defnyddio adnoddau, cadw incwm a thynnu arian parod o Gronfa Gyfunol Cymru ar gyfer rhai personau perthnasol, gan gynnwys Swyddfa Archwilio Cymru.

2 Mewn perthynas â gwasanaethau a dibenion Swyddfa Archwilio Cymru a'r Archwilydd Cyffredinol yn y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2027, bydd Cynnig y Gyllideb yn awdurdodi:

- swm yr adnoddau a all gael eu defnyddio yn y flwyddyn ariannol gan Swyddfa Archwilio Cymru (yn unol â'r gyllideb am y flwyddyn);
- swm yr adnoddau sy'n cronni i Swyddfa Archwilio Cymru yn y flwyddyn ariannol, a all gael eu cadw yn hytrach na'u talu i mewn i Gronfa Gyfunol Cymru; a hefyd
- y swm y gellir ei dalu allan o Gronfa Gyfunol Cymru i Swyddfa Archwilio Cymru.

3 Caiff y gofynion hyn, y mae amrywioldeb ffrydiau incwm yn golygu na allant ond bod yn amcangyfrifon, eu crynhoi yn **Arddangosyn 1**.

4 Caiff manylion sut yr ydym yn bwriadu defnyddio'r cyllid hwn i gyflawni archwilio cyhoeddus yng Nghymru yn 2026-27 eu nodi yn ein gwybodaeth ategol.

Arddangosyn 1: crynodeb o'r amcangyfrif o ofynion cyllidebol 2026-27

	£'000
Adnoddau, ac eithrio adnoddau cronnus, i'w defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru ar gyflawni swyddogaethau statudol Swyddfa Archwilio Cymru a'r Archwilydd Cyffredinol ac ar weinyddu Swyddfa Archwilio Cymru:	10,477
Adnoddau cronnus o ffioedd a thaliadau am wasanaethau archwilio, ardystio grantiau a gwasanaethau cysylltiedig; adennill costau eraill sy'n gysylltiedig â swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol neu Swyddfa Archwilio Cymru; incwm amrywiol megis o gyhoeddiadau, cynadleddau, darparu gwasanaethau gweinyddol, proffesiynol a thechnegol ac adennill costau a ysgwyddir ar gyfer trydydd parti – y cyfan i'w ddefnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru ar gyflawni swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol ac ar wasanaethau cysylltiedig a gweinyddu Swyddfa Archwilio Cymru.	18,491
Gofyniad arian parod net o Gronfa Gyfunol Cymru i dalu'r symiau net sy'n dod yn ddyledus i'w talu yn y flwyddyn gan Swyddfa Archwilio Cymru.	10,066

5 Mae **Arddangosyn 2** yn darparu'r atodlen i'w chynnwys yng Nghynnig Cyllideb Llywodraeth Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2027.

Arddangosyn 2: dadansoddiad o'r gyllideb ar gyfer Cynnig Cyllideb Llywodraeth Cymru

	£'000
Adnoddau	
Refeniw net	9,886
Cyfalaf net	180
Adnoddau nad ydynt yn arian parod (dibrisiant ac amorteiddiad)	411
Gwariant a reolir yn flynyddol	-
	£'000
Adnoddau Cronnus	18,491

Archwilio Cymru
1 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffôn Testun: 029 2032 0660

E-bost: gwybodaeth@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.